

DETAILED SYLLABUS of M. A. EDUCATION
FIRST SEMESTER

MAEduC-102 શિક્ષણની તાત્વિક અને સમાજશાસ્ત્રીય આધારશિલાઓ- I

UNIT	COURSE CONTENTS	Credit
1	શિક્ષણનો શાખા તરીકે પરિચય	1
1.1	શિક્ષણનો અર્થ અને સંકલ્પના	
1.2	શિક્ષણની પ્રક્રિયાના માનદંડો	
1.3	શિક્ષણના ઉદ્દેશ્યો અને હેતુઓ	
1.4	કેટલાક અગત્યના શબ્દોનો પરિચય: ઔપચારિક શિક્ષણ, અનૌપચારિક શિક્ષણ, શાળા, અનુદેશન, અધ્યાપન, અધ્યયન, આજીવન શિક્ષણ	
2	શૈક્ષણિક તત્વજ્ઞાનનો પરિચય	1
2.1	તત્વજ્ઞાન અને શિક્ષણનો સંબંધ	
2.2	શૈક્ષણિક તત્વજ્ઞાનનો અર્થ, સ્વરૂપ અને ક્ષેત્ર	
2.3	શૈક્ષણિક તત્વજ્ઞાનનું કાર્ય	
2.4	જીવનદર્શનના આધારે શિક્ષણના ઉદ્દેશ્યો	
3	શિક્ષણ અને સમાજ	1
3.1	સમાજનો અર્થ અને સંકલ્પના	
3.2	વર્તમાન ભારતીય સમાજમાં વ્યક્તિ અને સમાજનો સંબંધ	
3.3	પ્રાચીન અને આધુનિક ભારતીય સમાજની વિશેષતાઓ	
3.4	બાળકના સામાજિકીકરણ અને વાસ્તવીકરણની પ્રક્રિયા - શાળા, વાલી, સહપાઠી અને સમાજની ભૂમિકાની સમીક્ષા.	
4	સમાજની પાયાની સંકલ્પનાઓ અને તેનો શિક્ષણ સાથે સંબંધ	1
4.1	શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્રની સંકલ્પના	
4.2	સંસ્કૃતિ અને સભ્યતાની સંકલ્પના : ભારતીય સંસ્કૃતિની લાક્ષણિકતાઓ	

4.3	સામાજિક સ્તરીકરણ, સામાજિક ગતિશીલતા, સામાજિક વર્ગ: અર્થ અને ફલિતાર્થો	
4.4	સામાજિકીરણની પ્રક્રિયા સંસ્કૃતિ-ગ્રહણ અને સંસ્કૃતિ સંક્રમણ	

References :

1. Broudy, H.S (1977) Building a Philosophy of Education, New York: Krieger.
2. Brubacher, John S. (1969) Modern Philosophies of Education, New Delhi: TataMcGraw Hill.
3. Chandra, S.S; Sharma, R.K (2004) Principles of Education, New Delhi: AtlanticPublishers and Distributors.
4. Hiriyana, M (1995) The Essentials of Indian Philosophy, Delhi: Motilal BanarsidasPublishers Pvt. Ltd.
5. Pandey, K.P. (1983) Perspective in Social Foundations of Education, Ghaziabad:Amitash Prakashan.
6. Pandey, R.S. (1982) An Introduction to Major Philosophies of Education, Agra:Vinod Pustak Mandir.
7. Sodhi, T.S.& Suri, Aruna (1998) Philosophical and Sociological Foundations of Education, Patiala: Bawa Publication.
8. Saxena Swaroop, N.R. (2001) Philosophical and Sociological Foundations of Education, Meerut: Surya Publication.
9. Taneja, V.R. (2002) Foundation of Education, Chandigarh: Mohindra CapitalPublishers.
10. Gore, M.S. (1984) Education and Modernization in India, Rawat Publishers,Jaipur
11. Kamat, A.R. (1985) Education and Social Change in India, Bombay SamaiyaPublishing Co.,
12. M.H.R.D. (1990) Towards an Enlightened and Human Society. Department of Education, New Delhi
13. Pandey, K.P.(1983) Perspective in Social Foundations of Education, AmitaPrakashan, Gaziabad
14. Saxena, S.(2001) Philosophical and Sociological Foundations of Education,Meerut: Surya publications.
15. Singh, B.N.(2005) Education: Social Change and Economic Development, Jaipur:RBSA Publishers.

ગુજરાતી સંદર્ભો:-

16. કાટદરે ઇન્દુમતી (અનુ.) (૧૯૯૧) ભારતીય શિક્ષણના મૂળતત્વો. અમદાવાદ : સંસ્કાર ગુર્જરી પ્રકાશન
17. જોશી હરિપ્રસાદ (૨૦૦૦). પ્રથમ આવૃત્તિ. શૈક્ષણિક તત્વજ્ઞાન. રાજકોટ:
18. ઝવેરી મહેન્દ્ર કૃષ્ણલાલ (૧૯૭૭) સામાજિક પરિવર્તન અમદાવાદ : ગુજરાત યુનિવર્સિટી
19. પરમાર ગણેશ (૨૦૦૭) શિક્ષણની સમાજશાસ્ત્રીય આધારશિલાઓ. અમદાવાદ : અક્ષર પબ્લિકેશન
20. પંડ્યા કુલીન (૧૯૭૬) પ્રથમ આવૃત્તિ. તાત્વિક વિચારધારાઓ અને શિક્ષણ. અમદાવાદ. બાલગોવિંદ પ્રકાશન
21. ભદ્ર એમ કે. (૧૯૮૫) શ્રી અરવિંદનું તત્વજ્ઞાન. અમદાવાદ : યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
22. ભાણદેવ (૧૯૯૮) ઉપનિષદવિદ્યા. રાજકોટ : પ્રવીણ પ્રકાશન
23. ત્રિવેદી આર.એસ. અને જે. કે. દવે (૧૯૮૮) ગાંધી શિક્ષણ વિચાર. વલ્લભ વિદ્યાનગર : સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી

24. રાવલ નટુભાઈ (૨૦૦૩) વિકાસમાન ભારતીય સમાજમાં શિક્ષક અમદાવાદ : નીરવ પ્રકાશન
25. વ્યાસ કે.સી. (૧૯૯૧) દ્વિતીય આવૃત્તિ કેળવણીના સામાજિક પાયા, અમદાવાદ. યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
26. શાસ્ત્રી જયેન્દ્ર દવે (૧૯૮૩) ચતુર્થ આવૃત્તિ. કેળવણીના તાત્વિક આધારો. અમદાવાદ. યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
27. શાહ ગુણવંત (૧૯૬૫) છઠ્ઠી આવૃત્તિ. શિક્ષણ દર્શન. અમદાવાદ. બી.એસ. શાહ પ્રકાશન
28. શાસ્ત્રી જયેન્દ્ર દવે (૧૯૮૬) ચતુર્થ આવૃત્તિ. ભારતીય ચિંતકોનું શિક્ષણચિંતન. અમદાવાદ. યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
29. શાસ્ત્રી જયેન્દ્ર દવે (૧૯૮૩) ચતુર્થ આવૃત્તિ. શિક્ષણ ચિંતકોનું શિક્ષણદર્શન. અમદાવાદ. બી.એસ. શાહ પ્રકાશન
30. શાહ બુદ્ધિચંદ્ર અને શાહ કૌશલ્યા (૧૯૮૭) શિક્ષણનું સમાજશાસ્ત્ર અમદાવાદ. યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ